

Wygaśnięcie mandatu wójta przed upływem kadencji – niepotrzebny „powrót do przeszłości”?

Kategoria: Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego

Opublikowano: piątek, 04, październik 2024 16:46

Przemysław Matysiak

Odśloni: 2062

We wtorek 2 października 2024 r., w późnych godzinach wieczornych, na stronach RCL zamieszczono projekt ustawy o zmianie ustawy o Radzie Ministrów oraz niektórych innych ustaw.

Sam tytuł projektu nie wskazuje, aby miał on jakiegokolwiek oddziaływanie na samorząd terytorialny, jednakże jak to zwykle bywa – „diabeł tkwi w szczegółach”, a konkretnie w projektowanym art. 3.

Przepis ten zakłada zmiany w art. 28f ustawy o samorządzie gminnym, który – według zamierzeń projektodawców – ma otrzymać następujące brzmienie:

Art. 3. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721) w art. 28f:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku wygaśnięcia mandatu wójta przed upływem kadencji jego funkcję, do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta, pełni osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów.”;

2) uchyla się ust. 2 i 3;

3) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku wygaśnięcia mandatu wójta w czasie pełnienia funkcji przez osobę, o której mowa w art. 28h, osoba ta pełni funkcję wójta do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta.”.

Po wyborach parlamentarnych w 2023 roku pojawił się praktyczny problem związany z sytuacją zapewnienia ciągłości władzy samorządowej w przypadku wyboru wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na posła lub senatora. Rozwiązaniem tej kwestii okazała się poselska inicjatywa ustawodawcza (z procesem legislacyjnym można zapoznać się [tutaj](#)), w wyniku której 28 maja 2024 r. w życie weszła ustawa o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 721).

Na mocy tej nowelizacji, art. 28f ustawy o samorządzie gminnym uzyskał brzmienie, zgodnie z którym w przypadku wygaśnięcia mandatu wójta przed upływem kadencji jego funkcję do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta, pełni:

1) zastępca wójta;

2) pierwszy zastępca – w gminie, w której powołano więcej niż jednego zastępcę;

3) osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów – w gminie, w której nie powołano zastępcy wójta albo został on odwołany.

Ustawa wprowadzona z inicjatywy poselskiej rozwiązała problem polegający na tym, że wójt wybrany w wyborach parlamentarnych tracił kompetencje. Zapewniona została zatem „ciągłość władzy”, poprzez wskazanie wprost kto „rządzi” gminą do czasu wybrania nowego wójta. Co ciekawe, w III czytaniu na posiedzeniu Sejmu, „za” ustawą zagłosowało 440 posłów, nikt się nie wstrzymał i nikt nie był przeciw!

Wygaśnięcie mandatu wójta przed upływem kadencji – niepotrzebny „powrót do przeszłości”?

Kategoria: Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego

Opublikowano: piątek, 04, październik 2024 16:46

Przemysław Matysiak

Odsłony: 2062

Projektodawcy uzasadniają rządowy projekt celem ujednoczenia norm na wszystkich poziomach samorządu terytorialnego. W przypadku wygaśnięcia mandatu organu wykonawczego gminy, do czasu wyboru nowego wójta jego funkcję ma pełnić osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów, a nie jak obecnie zastępca wójta lub pierwszy zastępca. W praktyce oznacza to, że wybór osoby pełniącej funkcję organu wykonawczego będzie stanowił wyłączną kompetencję premiera.

Rządowa nowelizacja przewiduje również działania „na już”, bowiem w projektowanym art. 15 przewidziano zobowiązanie wojewodów do informowania Prezesa Rady Ministrów, w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie przepisu, o przypadkach objęcia funkcji wójta przez zastępcę albo pierwszego zastępcę. Z kolei premier wyznaczy w ciągu 7 dni od otrzymania powiadomienia osobę pełniącą funkcję wójta do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta.

Czy proponowane zmiany są potrzebne lub konieczne? Na tak postawione pytanie należy odpowiedzieć przecząco. Problem zachowania ciągłości władzy w samorządzie gminnym został przecież uregulowany w sposób na tyle precyzyjny, że zastępca pełniący funkcję wójta może załatwiać sprawy budżetowe, okołobudżetowe i podejmować decyzje przypisane kompetencjom wójta. Z drugiej zaś strony projektowany art. 3 nie przewiduje terminu, w którym Prezes Rady Ministrów ma obowiązek wyznaczyć osobę pełniącą funkcję wójta. W praktyce może to oznaczać, że gmina będzie pozbawiona wójarza przez kilka dni, lub nawet tygodni. Taki stan nie będzie sprzyjał „ciągłości władzy”, a problematyczne będzie również podejmowanie nagłych decyzji, bowiem brak będzie zarówno organu wykonawczego gminy, jak też kierownika urzędu.

Wystąpienie przez rząd z proponowaną zmianą jest co najmniej dziwne i zastanawiające, biorąc pod uwagę to, że jeszcze kilka miesięcy temu wszyscy parlamentarzyści opowiedzieli się za wprowadzeniem przepisów zapewniających „ciągłość władzy” w gminie.

Projekt ustawy został skierowany do wiadomości KWRiST, zatem jest więcej niż pewne, iż strona samorządowa odpowiednio odniesie się do tytułowego niepotrzebnego „powrotu do przeszłości”.

Z treścią projektu można zapoznać się [tutaj](#)